

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

WYDZIAŁU ZARZĄDZAJĄCEGO CZYTELNIĄ AKADEMICKĄ W KRAKOWIE

w drugim półroczu 1870 r.

W niniejszém półroczu zamyślił Wydział nie ograniczać się tylko na sprawozdanie z letniego półrocza, ale także podciągnąć pod ogólny pogląd półrocze zimowe, oraz porównać oba w zestawieniu z rokiem przeszłym, a to jedynie w celu stwierdzenia tego objawu, że Czytelnia po przełamaniu przeszkód, poddających nie już jój rozwój, ale nawet jój byt w wątpliwość, stanowczo lubo powoli kroczy na drodze rozwoju i postępu.

Półrocze letnie nie może się wprawdzie pochlubić takim powodzeniem jak zimowe, z powodu znacznego ubytku członków i koniecznego ztąd zmniejszenia dochodów. Dział odczytowy jakkolwiek ożywiony najlepszemi chęciami, dla istotnej niemożebności zebrania większego grona słuchaczy ograniczyć się musiał bardzo małą ilością odczytów więcej okolicznościami spowodowanych, niż wywołanych przeprowadzeniem stałego kierunku. — Wszelako doświadczenie uczy, że podobne niekorzystne objawy z każdym letniém pół-

roczem w mniejszym lub większym stopniu się powtarzają.— Sama pora roku nie sprzyjająca wcale łączeniu się towarzyskiemu tego rodzaju, jakiego Czytelnia wymaga, a następnie ciągle przerwy w czasie tego półrocza, przedstawiają w tym względzie przeszkody prawie niezwyciężone.

Z tém większém przeto zadowoleniem może Wydział wykazać, że z pominięciem przytoczonych ujemnych stron, których usunięcie było niemożliwem, stan obecny Czytelni wcale jest pomyślnym. — Biblioteka nasza wzbogacona licznymi darami pomnożyła się o znaczną liczbę nowych dzieł, a przez dokończenie rozpoczętych w przeszłym półroczu katalogów i opracowanie pożytecznych książek dostatecznie została uporządkowana. Liczba czasopism w przebiegu półrocza tego wzrosła o kilka nowych dzienników, a wreszcie i stan finansowy przy tak szczupłych dochodach dość znaczną nadwyżkę wykazuje.

Oto najogólniejszy zarys dzisiejszego stanu rzeczy w Czytelni naszej. — Poprzestajemy w tém miejscu na nim, zachowując sobie przedstawienie szczegółów do dalszego toku sprawozdania.

A teraz kończąc tych kilka słów wstępnych załączamy nasze najszczerze podziękowanie Szanownym Redakcyom, które nam bezpłatnie lub po zniżonej cenie prenumeracyjnej czasopism swych udzielały, jak również i Szanownym dawcom, którzy do podniesienia biblioteki naszej się przyczynili, następcom zaś naszym przesyłamy staropolskie „Szczęść Boże“! — i to życzenie, aby zabiegi ich i prace łożone celem podźwignięcia Czytelni jak najlepszymi skutkami uwieńczone zostały.

I. Liczba członków.

Czytelnia liczyła w ubiegłym półroczu członków 82, a mianowicie: płacących 75, bezpłatnie przyjętych 7.

Według wydziałów :

z wydziału teologicznego . . .	—
„ prawniczego . . .	25
„ lekarskiego . . .	28
„ filozoficznego . . .	13
z farmacyi	2
z instytutu technicznego . . .	11
ze szkoły sztuk pięknych . . .	1
innych osób przez Wydział przyjętych	2

II. Zestawienie odczytów mianych w półroczu letniem r. 1870.

W odpowiedzi na ostatni odczyt zimowego półroczu kol. Markusfelda pod tytułem: „Krytyka dzieła Büchnera: „Siła i materya“ odczytał kol. Tuszewski swą recenzję owęj krytyki, starając się swego przeciwnika dowodami wprost przeciwnego systematu filozoficznego pokonać.

Z powodu śmierci tak wielce zasłużonego dla naszego piśmiennictwa męża ś. p. Helcla, rozbierał kol. Bobrzyński w dłuższej przemowie zasługi ogromne, jakoteż mozolne prace podjęte w celu oczyszczenia i poprawienia statutu wiślickiego, wiekopomnego dzieła naszego króla - prawodawcy. Dla uczczenia rocznicy konstytucyi 3. Maja wykazał kol. Patek w krótkiej przemowie znaczenie tego wielkiej doniosłości aktu, nie pomijając atoli jego stron ujemnych i zakończył poruszeniem kwestyi o potrzebie szerzenia ogólnej oświaty, nietylko wyłącznie ludowej.

Z kolei odczytał swą rozprawę o malarstwie historycznym kol. Soldenhof rozwijając na tle dziejowem znaczenie takowego wobec innych rodzajów malarstwa, a w ogóle wobec wszystkich sztuk pięknych. Przyczem dla lepszego potwierdzenia swych poglądów oceniał szkołę malarzy historycznych najnowszych czasów.

Dla urozmaicenia poważnego toku odczytów wygłosił kol. Wille swój poemat humorystyczny pod napisem: „Atomy wirujące“. — Tenże kol. odczytał następnie rzecz „o Fizyognomice“ zastanawiając się o ile zasady Galla i Lawatera mają słuszość za sobą, i o ile mogą w rzędzie nauk ścisłych swemi przypuszczeniami zaważyć, przyczem przytoczył mnóstwo zdań ze szkoły Lawatera mających wykazać łączność, jaka zachodzi między wyrazem twarzy a usposobieniem człowieka.

Ostatnie dwa odczyty kol. Ungera wzbudzały powszechne zajęcie, gdyż w nich wyłożył najpierw powstawanie w ciągu dziejowym różnych teoryj socjalistycznych, których odłamem jest komunizm, a dalej rozbierał i krytycznie wykazywał dodatnie i ujemne strony tychże.

Następujące wczasy akademickie położyły koniec dalszym odczytom, rozprawom i przemowom.

III. Biblioteka.

1. Od zarządu z przeszłego półrocza odebrano dzieł	821	
tomów		1090
2. W bieżącym półroczu przybyło:		
a) Z darów WW. Błażejewskiego, Czyżewicza, Dobrowolskiego, Dzieduszyckiego, Eliasza, Gorzkowskiego, Homolacza, Hosza, Kaczmarskiego, Dra Kremiera Al., Lechowskiego, Łazarskiego, Martynowskiego, Marcoina, Meisnera, Tyzenhauzena, Dra Skobla Fr., Sozańskiego i Świtalskiego:		
dzieł	117	
tomów		386
b) z zakupna i dalszego ciągu biblioteki klasyków niemieckich wydawnictwa Hempla:		

dział	4	
tomów		24
Obecnie posiada więc Biblioteka		
dział	942	
tomów		1500

IV. C z a s o p i s m a.

Czasopisma oznaczone znakiem *) otrzymywano bezpłatnie — **) po niższej cenie.

A. Czasopisma polityczne.

- *) Gwiazdka cieszyńska.
- *) Czas.
- *) Kraj.
- *) Kurjer Krakowski
z dodatkiem powieściowym.
- **) Gazeta narodowa.
- *) Gazeta lwowska.
- *) Dziennik lwowski.
- *) Dziennik polski.
- *) Unia.
- **) Dziennik poznański.
- *) Gazeta polska.
- *) Kurjer codzienny — od 1. Kwietnia b. r. 15 Nrów.
- *) Narodni listy własność prywatna.
- *) Pokrok.... " "
- *) Kölnische Zeitung od 1. Lipca b. r.
- *) Neue freie Presse.
Morgenblatt — Abendblatt.
- *) Osten — dwa egzemplarze
Wiener Sonntagsblatt.
- *) Reform.

- ***) Tages-Presse do 31 marca b. r.
Morgenblatt — Abendblatt.
- ***) Wanderer
Morgenblatt — Abendblatt.
- *) Kołokoł — 10 egzemplarzy.
z broszurami dodatkowymi.
- *) Correspondance slave.

B. Czasopisma beletrystyczne.

- *) Kalina — do 25 czerwca b. r.
- *) Kwiaty — do 25 marca b. r.
- *) Przegląd polski.
- *) Warownia krzyża.
- *) Włościanin.
- *) Jutrzenka.
- ***) Dziennik literacki.
- *) Kłosy.
- *) Kronika rodzinna.
- *) Opiekun domowy.
- *) Przegląd tygodniowy
z dodatkiem powieściowym.
- *) Tygodnik ilustrowany
z dodatkiem powieściowym.
- *) Wędrowiec.
- ***) Illustrierte Zeitung.
- Revue des deux mondes — do 31 marca b. r.

C. Czasopisma naukowe.

- *) Przewodnik ekonomiczny.
- *) Ekonomista
Merkury — tygodniowy dodatek.
- *) Mittheilungen der juridischen Facultät in Prag.
- *) Gerichtshalle.
- *) Przegląd lekarski.

- *) Gazeta lekarska
- **) Klinika.
- *) Wiener medizinische Presse
Militärärztliche Zeitung,
Medizinisch chirurg. Rundschau.
- *) Wiener medizinische Wochenschrift.

D. Czasopisma humorystyczne.

- *) Djabel
z dodatkiem powieściowym.
- *) Szczutek.
- *) Kurjer świąteczny.

Ogółem posiadała Czytelnia w ubiegłym półroczu 50 czasopism różnej treści, a mianowicie:

politycznych	22,
belletrystycznych	15,
naukowych	10,
humorystycznych	3.

Co do języka:

polskich	34,
czeskich	2,
niemieckich	11,
francuzkich	2,
rosyjskie	1.
Za opłatą przesyłki	
pocztowej	9,
po niższej cenie	7,
za opłatą całej pren.	2.

V. Stan Kassy.

A. Dochody.

	złr.	c.
1. Pozostało z półrocza zimowego	77	—
2. Członkowie Czytelni wnieśli	117	75
3. Ze sprzedaży czasopism	12	—
4. Dochody nadzwyczajne	78	92
Razem	285	67

B. Wydatki.

	złr.	c.
1. Opłata mieszkania	128	33
2. Wewnętrzne urządzenie	22	3
3. Dzienniki	35	—
4. Światło i usługa	41	79
5. Druki i drobne wydatki	26	9
Razem	253	24

C. Zestawienie.

	złr.	c.
Dochody	285	67
Wydatki	253	24
Pozostaje w kasie	32	43

~~~~~

VI. Zestawienie ogólne stanu Czytelni w latach 1868/9 i 1869/70.

	R. 1868/9 złr. c.	R. 1869/70 złr. c.
1. Liczba członków w obydwóch pół- roczach	251	302
2. Stan biblioteki: dzieł	735	942
tomów	1033	1500

	R. 1868/9	R. 1869/70
3. Ilość czasopism	30	50
4. Dochód	412 złr. 4 $\frac{1}{2}$	818 zł. 30 c.
5. Rozchód	450 „ 25	786 „ 23 „
w r. 1868/9 pozostał niedobór	38 „ 20 $\frac{1}{2}$	—
w r. 1868/70 nadwyżka	—	32 zł. 7

Kraków dnia 25 października 1870.

Hilary Filasiewicz

przewodniczący

Władysław Czyżewicz

sekretarz

Zygmunt Markusfeld

zastępca przewodniczącego

Józef Merunowicz

podskarbi

Członkowie wydziału zarządzającego:

Feliks Baczakiewicz

Zdzisław Lachowicz

Zygmunt Bętkowski

Ludwik Łaski

Karol Białkowski

Henryk Meisner

Aleksander Błażejowski

Ludwik Misky

Stanisław Gułkowski

Teodor Pareński

Józef Homolacz

Władysław Patek

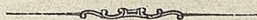
Henryk Kadyj

Władysław Radojewski

Kazimierz Kamienobrodzki

Rudolf Wille

Michał Żmigrodzki.

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919